

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح بیکاری و حمایت از بیکاران متقاضی کار»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

مشخصات طرح

مقدمه

دوره هشتم - سال سوم

شماره ثبت:

۴۵۶

شماره چاپ:

۱۱۷۶

تاریخ چاپ:

۱۳۸۹/۵/۱۲

بررسی ایرادات شورای نگهبان

۱. مجلس در ماده (۱۱) مصوبه، نرخ حق بیمه بیکاری را ۴ درصد ذکر کرده که ۳ درصد آن توسط کارفرما و یک درصد نیز توسط دولت تأمین می‌گردد. در ماده مذکور تصریح شده که در سال اول اجرای این قانون، سهم دولت از محل صرفه‌جویی دستگاه‌ها در هزینه‌های جاری تأمین شده و برای سال‌های بعد دولت ملزم است که سهم خود را در لوایح بودجه سالیانه پیش‌بینی نماید. شورای نگهبان این امر را مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی دانسته است. زیرا تکلیفی برعهده دولت گذارده شده که دارای بار مالی است ولی محل تأمین آن تعیین نشده است. برای رفع این ایراد سه راهکار زیر قابل بررسی است:

نام دفتر:

مطالعات حقوقی

اول - پیش‌بینی محلی برای تأمین بار مالی مذکور: در صورتی که مجلس محل مشخصی را تعیین کند که از آن طریق بار مالی این امر قابل تأمین باشد، ایراد شورای نگهبان مرتفع می‌شود. یافتن چنین محلی برای تأمین اعتبارات لازم، امری مشکل است.

دوم - منوط کردن اجرای قانون در سال‌های آینده به پیش‌بینی در قانون بودجه: در صورتی که عبارت «اجرای این قانون در سال‌های آتی منوط به تأمین بار مالی آن در بودجه‌های سنواتی است» به ذیل ماده مذکور افزوده شود، ایراد شورای نگهبان رفع می‌شود. البته در این صورت، اجرای این قانون موقوف به پیش‌بینی بار مالی لازم در بودجه خواهد شد و احتمال عدم اجرای قانون در سال‌های آتی افزایش خواهد یافت. ضمن اینکه در این صورت، تکلیف سهم پرداختی توسط کارفرما (۳ درصد حق بیمه) مشخص نبوده و فایده‌ای برای قشر مورد حمایت (کارگران) نخواهد داشت. لذا این راهکار مورد پیشنهاد نیست.

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۰۴۴۲-۳

سوم - برداشتن این تکلیف از عهده دولت: در صورتی که حق بیمه بیکاری منحصر به سهم کارفرما شود و دولت در این موضوع سهمی نداشته باشد، ایراد شورای نگهبان دیگر موضوعیت نخواهد داشت. توضیح آنکه در قانون بیمه بیکاری فعلی (مصوب سال ۱۳۶۹) نیز سهمی برای دولت در این امر پیش‌بینی نشده و صرفاً به سهم پرداختی توسط کارفرما تکیه شده است. در این صورت لازم است ماده (۸) مصوبه که البته به اشتباه به

تاریخ انتشار:

۱۳۹۰/۱۱/۱۸

«حق بیمه سهم کارگر» اشاره کرده، نیز اصلاح شود، البته در صورتی که این راهکار نیز مورد قبول واقع نشود، لازم است در ماده (۸) مصوبه، عبارت «سهم کارگر» به «سهم دولت» اصلاح شود.

چهارم - اصرار بر مصوبه: در صورتی که مجلس مصوبه خود را به همین صورت با مصلحت نظام مطابق می‌داند، می‌تواند بر آن اصرار کرده و آن را برای تشخیص نهایی مصلحت نظام به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع نماید.

۲. در ماده (۳۲) مصوبه مجلس به تأمین قسمتی از بار مالی ناشی از اجرای این قانون از محل منابع موضوع ماده (۷) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها برای سال ۱۳۹۴ به بعد اشاره شده است. در تبصره «۲» ذیل ماده مذکور، اجازه اجرای امر مذکور قبل از سال ۱۳۹۴ نیز به دولت داده شده که البته این امر منوط به تصویب دولت یا سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها شده است. شورای نگهبان قسمت اخیر تبصره را با این ابهام مواجه دیده که آیا تصویب مجلس نیز در این مورد لازم است یا خیر، از آنجا که اصل حکم تأمین بار مالی از طریق منابع مالی موضوع ماده (۷) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها توسط مقنن در ماده (۳۲) مورد حکم قرار گرفته، تغییر آن نیز باید توسط خود او صورت گیرد و تفویض آن به دیگری مغایر اصل هشتادوپنجم قانون اساسی خواهد بود. لذا ضروری است ذیل تبصره «۲» ماده (۳۲) به نحوی اصلاح شود که تغییر حکم به تصویب مجلس برسد. لذا جهت اصلاح تبصره مذکور و رفع ابهام شورای نگهبان پیشنهاد می‌شود عبارت «مجلس شورای اسلامی» جایگزین عبارت «دولت یا سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها» در تبصره مذکور شود.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

مصوبه مجلس درخصوص «طرح بیمه بیکاری و حمایت از بیکاران متقاضی کار» با یک ایراد و یک ابهام توسط شورای نگهبان مواجه شده است. در این گزارش راهکارهای رفع ایراد و ابهام مذکور ارائه شده و تصویب آنها به کمیسیون محترم پیشنهاد می‌شود.